

Ny Bokin'i Daniela — Laharana Enina

Joiakima

Jeff Pippenger

2023-12-01

Ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy dia boky iray ihany, amin'ny hevitra mitovy amin'ny maha-boky iray ny Baiboly, izay ahitana ny Testamenta Taloha sy ny Testamenta Vaovao.

“Ny tantaran'ny fiainan'i Jesosy sy ny fahafatesany ary ny fitsanganany tamin'ny maty, amin'ny maha-Zanak'Andriamanitra Azy, dia tsy azo aseho amin'ny fahafenoany raha tsy amin'ny porofo voatahiry ao amin'ny Testamenta Taloha. Voambara ao amin'ny Testamenta Taloha i Kristy tahaka ny fahazavany ao amin'ny Testamenta Vaovao. Ny iray dia manambara Mpamonjy ho avy, ary ny iray kosa manambara Mpamonjy izay efa tonga araka ny fomba nambaran'ny mpaminany mialoha. Mba hankasitrahana ny drafi-panavotana dia tsy maintsy takarina lalina ny Soratra Masina ao amin'ny Testamenta Taloha. Ny fahazavana be voninahitra avy amin'ny lasa ara-paminaniana no mampiseho mazava sy kanto ny fiainan'i Kristy sy ny fampianaran'ny Testamenta Vaovao. Ny fahagagana nataon'i Jesosy dia porofon'ny maha-Andriamanitra Azy; kanefa ny porofo mahery indrindra fa Izy no Mpanavotra izao tontolo izao dia hita ao amin'ny faminaniana ao amin'ny Testamenta Taloha, raha ampitahaina amin'ny tantara ao amin'ny Testamenta Vaovao. Hoy Jesosy tamin'ny Jiosy: ‘Diniho ny Soratra Masina; fa ataonareo ao aminy no heverinareo hahazoanareo fiainana mandrakizay, ary izy ireny no manambara Ahy.’ Tamin'izany andro izany dia tsy mbola nisy Soratra Masina hafa afa-tsy ny an'ny Testamenta Taloha; koa mazava ny didin'ny Mpamonjy.” Spirit of Prophecy, boky faha-3, 211.

Ny porofo mahery indrindra momba ny hoe iza sy inona i Kristy dia hita rehefa ampitahaina ny faminanian'ny Testamenta Taloha sy ny fahatanterahan'ireo faminaniana ireo ao amin'ny tantaran'ny Testamenta Vaovao. Toy izany koa ny amin'ny fifandraisan'ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy.

“Ao amin'ny Apokalypsy no ihaonan'ny boky rehetra ao amin'ny Baiboly sy iafaran'izy ireo. Eto no famenon'ny bokin'i Daniela. Ny iray dia faminaniana; ny iray kosa fanambarana.” Asan'ny Apostoly, 585.

Ny teny hoe “complement” dia midika hoe mampahatontosa ho amin'ny fahatanterahana. Ny fahatanterahan'ny faminaniana ao amin'ny Testamenta Taloha no “porofo” “mahery indrindra” ny amin'ny “maha-Andriamanitra” an'i Kristy. Ny porofo mahery indrindra ny amin'ny maha-avy amin'Andriamanitra ny faminaniana ao amin'ny bokin'i Daniela dia ny fahatanterahan'ireo faminaniana ireo araka ny aseho ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy. Ny faminaniana ao amin'i Daniela dia tohizana ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy, ary entina ho amin'ny fahatanterahana izy ireo amin'ny andro farany, rehefa voavaha ny Fanambaran'i Jesosy Kristy.

“Ny Apokalypsy dia boky voaisy tombo-kase, nefa koa boky voavaha. Mitahiry ny fitantarana ireo zava-mahagaga izay mbola hitranga amin'ny andro faran'ny tantaran'ity tany ity izy.

Mazava sy voafaritra tsara ny fampianaran'ity boky ity, fa tsy mifono zava-miafina na tsy azo fantarina. Ao anatiny no averina raisina ilay tsipika mitovy amin'ny faminaniana tahaka izay ao amin'i Daniela. Naverin'Andriamanitra ny faminaniana sasany, ka izany no anehoany fa tsy maintsy omena lanja ireny. Tsy mamerina zavatra izay tsy dia manan-danja ny Tompo.” Manuscript Releases, volume 9, 8.

Tamin'ny taona fahatelo nanjakan'i Joiakima, mpanjakan'ny Joda, dia tonga tany Jerosalema Nebokadnezzara, mpanjakan'i Babylona, ka nanao fahirano azy. Daniela 1:1.

Ny andininy voalohany ao amin'ny bokin'i Daniela dia manankarena amin'ny vaovao ara-paminaniana raha dinihina araka ny tokony ho izy. Hanomboka ny fandinihantsika amin'i Joiakima isika.

Jehoiakima no voalohany tamin'ireo mpanjaka telo farany tao Joda. Araka izany, izy dia maneho ny hafatry ny anjely voalohany. Jehoiakina zanany, izay fantatra koa amin'ny anarana hoe Jekonia na Konia, no naneho ny hafatry ny anjely faharoa. Jehoiakina dia narahin'i Zedekia, ilay farany tamin'ireo mpanjaka telo farany tao Joda. Zedekia dia maneho ny hafatry ny anjely fahatelo. Misy vavolombelona ara-paminaniana maro izay manamafy fa Jehoiakima dia tandindon'ny hafatry ny anjely voalohany. Zava-dehibe ny hahatakarana ireo porofo ireo, satria izany no mampahafantatra fa ny andininy voalohany amin'ny toko voalohany ao amin'ny Daniela dia manondro ny hafatry ny anjely voalohany, ary io zava-misy io dia vatofantsika izay mamela ny toko voalohany ho azo takarina ho ny hafatry ny anjely voalohany ao amin'ny Apokalypsy efatra ambin'ny folo. Hanomboka ao amin'ny Tantara Faharoa isika.

Ary izay tafatsoaka tamin'ny sabatra dia nentiny ho babo tany Babylona; ary tany izy ireo no mpanompony sy ny zanany mandra-panjakan'ny fanjakan'i Persia; mba hahatanteraka ny tenin'i Jehovah tamin'ny vavan'i Jeremia, mandra-pahafaly ny tany tamin'ny sabatany; fa raha mbola lao izy, dia nitandrina sabata mba hahatanteraka ny fitopolo taona. 2 Tantara 36:20, 21.

Ang pagkabihag sa Babilonia sa loob ng pitumpung taon ay upang matamasa ng lupain ang mga Sabbath na hindi natupad alinsunod sa Levitico dalawampu't lima. Ang pitumpung taon ng mga Sabbath ay katumbas ng apatnaraan at siyamnapung taon, na sa loob nito'y binalewala ng sinaunang Israel ang tagubilin ng Levitico dalawampu't lima. Apatnaraan at siyamnapung taon ng paghihimagsik ang nauna sa pitumpung taon ng pagkabihag. Sa pagtatapos ng apatnaraan at siyamnapung taon, tatlong hari ang ipapasakop kay Nabucodonosor.

Tamin'ny faran'ny fito-polo taona nanaovana sesitany, dia natsangan'ny Tompo i Kyrosy, izay voalohany tamin'ireo mpanjaka telo izay hamoaka didy fa afaka miverina sy manangana indray an'i Jerosalema ny Isiraely. Artaksersesy no fahatelo tamin'ireo mpanjaka telo ireo, ary izy no namoaka ny didy fahatelo tamin'ny taona 457 tal. J.K. Ny didy fahatelo no nanomboka ny roa arivo sy telon-jato taona ao amin'ny Daniela toko faha-valo, andininy faha-efatra ambin'ny folo. Tamin'ny 1798 dia nifarana ny fiafaran'ny fahatezerana voalohany, novahana ny bokin'i Daniela, ary tonga ny voalohany tamin'ireo anjely telo. Ny anjely fahatelo dia tonga tamin'ny 22 Oktobra 1844.

Ny mpanjaka telo farany tao amin'ny Joda dia samy niatrika an'i Nebokadneзара avokoa, ary tamin'ny fahababoana an'i Joiakima no nanombohan'ny fito-polo taona. Nitohy izany mandra-pandravan'i Babylona, ary ilay jeneraly (Kyrosy) izay nandrava an'i Babylona, sady vetivety taorian'izany dia tonga mpanjaka, no namoaka ny voalohany tamin'ireo didy telo. Ny didy fahatelo no nanomboka ny faminania momba ny hariva sy ny maraina, izay nifarana tamin'ny fahatongavan'ilay fahatelo tamin'ireo anjely telo. Kristy dia mampifandray mandrakariva ny farany amin'ny fiandohana.

Ny fiandohan'ny fitopolo taona dia nitranga tamin'ny fanafihana voalohan'i Nebokadneзара an'i Jerosalema. Ny fiafaran'ny fitopolo taona kosa dia voamariky ny fandravana an'i Babylona. Ny fandravana farany sy tanteraka an'i Jerosalema dia nentina tamin'ilay fahatelo amin'ireo mpanjaka telo izay samy efa notafihin'i Nebokadneзара avokoa. Nandroso tsikelikely ny fandravana an'i Jerosalema. Ireo mpanjaka telo farany dia maneho tandindona ara-paminaniana iray, amin'ny heviny fa samy efa notafihin'i Nebokadneзара izy rehetra. Izy ireo dia tandindon'ireo didy telo izay tandindona iray ihany avokoa, tahaka ireo anjely telo tamin'ny faran'ny roa arivo sy telon-jato andro.

“Ny didy dia hita ao amin'ny toko fahafito amin'ny Ezra, andininy 12–26. Tamin'ny endriny feno indrindra no namoahan'i Artaksersesy, mpanjakan'i Persia, azy tamin'ny 457 tal. J.K. Nefa ao amin'ny Ezra 6:14 dia voalaza fa ny tranon'i Jehovah tao Jerosalema dia naorina ‘araka ny didy [“decree,” sisinteny] navoakan'i Kyrosy sy Dariosa ary Artaksersesy, mpanjakan'i Persia.’ Ireo mpanjaka telo ireo, tamin'ny namoronany ny didy sy nanamafisany azy indray ary namaranany azy ho feno, no nitondra izany ho amin'ilay fahatanterahana notakin'ny faminania mba hanamarika ny fiandohan'ny taona 2300. Rehefa noraisina ho datin'ilay didy ny 457 tal. J.K., fotoana nahatanteraka tanteraka ilay didy, dia hita fa tanteraka avokoa ny tsipiriany rehetra ao amin'ilay faminania momba ny fito-polo herinandro.” The Great Controversy, 326.

I Sister White dia manondro fa nilaina ireo didy telo ireo ho amin'ny fahatanterahan'ny faminania. Faritany ny fifandraisany izy ireo, ary amin'izany no amantarany ny toetra ara-pitsipi-pitenenan'ny teny hebreo hoe “fahamarinana.” Hoy izy: ny didy voalohany no niandoha, ny didy faharoa no nanamafy indray, ary ny didy fahatelo no namita “ny antsipiriany rehetra ao amin'ny faminania momba ny fito-polo herinandro.” Ny teny hebreo hoe “fahamarinana” dia voaforon'ny fitambaran'ny litera voalohany, fahatelo ambin'ny folo, ary farany amin'ny abidy hebreo. Ny didy voalohany no niandoha, ny faharoa no nanamafy indray, ary ny didy farany no namita ny faminania. Ireo didy telo ireo dia mitondra ny sonian'ny Alfa sy Omega, ary tanteraka tamin'ny faran'ny faminania fito-polo taona momba ny fahababoana tany Babylona izy ireo, na dia tonga ela taorian'ny nifaranan'ireo fito-polo taona aza ny didy fahatelo. Nifanesy ara-pandrosoana ireo didy telo ireo, ary na dia didy telo aza izy ireo, dia mariky ny faminania iray ihany hatrany.

Tonga tamin'ny taona 1798 ny anjely voalohany, tonga tamin'ny lohataonan'ny taona 1844 ny anjely faharoa, ary tonga tamin'ny 22 Oktobra 1844 ny anjely fahatelo. Ireo anjely telo ireo dia tandindona ara-paminania iray ihany, maneho ny filazantsara mandrakizay ao amin'ny

Apokalypsy toko faha-efatra ambin'ny folo.

“Ny hafatra voalohany sy faharoa dia nomena tamin'ny taona 1843 sy 1844, ary ankehitriny isika dia eo ambanin'ny fanambarana ny hafatra fahatelo; nefa mbola tsy maintsy hambara ihany ireo hafatra telo ireo. Mitovy amin'ny teo aloha hatrany ny maha-zava-dehibe ny hamerenana izany amin'ireo izay mikatsaka ny fahamarinana. Amin'ny alalan'ny soratra sy ny feo no tsy maintsy hampandrenesantsika io fanambarana io, ascho ao ny filaharany sy ny fampiharana ireo faminaniana izay mitondra antsika ho amin'ny hafatry ny anjely fahatelo. Tsy misy ny fahatelo raha tsy eo ny voalohany sy ny faharoa. Ireo hafatra ireo no tsy maintsy omentsika izao tontolo izao amin'ny alalan'ny boky sy soratra avoaka, amin'ny toriteny, ka ascho ao amin'ny fizotry ny tantara ara-paminaniana ny zavatra efa nisy sy ny zavatra mbola ho avy.” Selected Messages, boky 2, 104, 105.

Ny mpanjaka telo farany tamin'i Joda dia tandindona iray, satria izy rehetra dia samy nentina ho amin'ny ambaratongam-pahambanian-tena samihafa teo ambanin'ny mpanjakan'i Babylona. Ny mpanjaka telo farany tamin'i Joda, ny didy telo ary ny anjely telo, na dia tena telo miavaka aza, dia ascho koa ho tandindona ara-paminaniana iray.

Ny mpanjaka telo farany dia ampahany amin'ny toe-javatra ara-paminaniana eo am-piandohan'ny faminaniana momba ny fahababoana fitopolo taona, ary noho izany dia tonga ampahany amin'ilay fiandohana izay maneho mialoha ny faran'ny fahababoana fitopolo taona izy ireo. Nanomboka tamin'ny fampianaovana miandalana ny mpanjaka telo ho eo ambany fahefana ny fahababoana, ka niafara tamin'ny fandranganana ny fanjakana sy ny renivohiny. Ny faran'ny faminaniana dia manamarika ny fandranganana ny firenena sy ny renivohitr'i Babylona, izay manamarika ny fahatongavan'ireo didy telo misesy. Ny fiandohan'ny faminaniana roa arivo sy telon-jato taona dia voamariky ny didy telo misesy, ary izany no maneho ny fiafaran'ny faminaniana roa arivo sy telon-jato taona, izay ahitana hafatra telo misesy.

Ireo anjely telo sy ireo hafatra telo avy aminy avy, dia efa nanehoana tandindona tamin'ny alalan'ny mpanjaka telo sy ireo didy telo nandroso nifanesy navoakany. Ireo mpanjaka telo izay nanambara ny didy telo avy aminy avy dia efa nanehoana tandindona tamin'ny alalan'ny mpanjaka telo nifandimby nandroso, izay samy nanolotra ny hafany momba ny fikomiana tamin'i Nebokadnezara. Hafatra telo momba ny fikomiana no naneho tandindona didy telo, izay avy eo kosa naneho tandindona hafatra telo. Ny iray dia manomboka ny faminaniana momba ny fitopolo taona, izay mifanaraka kosa amin'ny fiandohan'ny faminaniana roa arivo sy telonjato taona, izay mifarana amin'ny fahatongavan'ny anjely fahatelo tamin'ny 1844. Ny fitopolo taona izay tokony hankafizan'ny tany ny Sabatany dia tsy azo sarahina amin'ny 22 Oktobra 1844.

I Jehoiakima dia maneho ny didy voalohan'i Kyrosy ary koa ny hafatry ny anjely voalohany ao amin'ny Apokalypsy toko fahefatra ambin'ny folo. Ankoatra izany, ireo vavolombelona telo avy amin'ireo mpanjaka jodianina telo farany, ireo didy telo ary ireo hafatry ny anjely telo, dia manome fanazavana marina momba ny tandindon'i Jehoiakima, satria ny tantara ara-paminanian'ireo anjely telo dia voamariky ny tsindrimandry tamim-pitandremana fatratra. Samy manana fahatongavana ara-tantara avokoa ireo hafatra telo ireo ary manaraka izany ny fanomezam-pahefana ara-tantara.

Tonga tamin'ny taona 1798 ilay anjely voalohany, ary nomen-kery tamin'ny 11 Aogositra 1840, niaraka tamin'ny fanamafisana ny foto-kevitra ny andro iray ho taona iray.

“Tamin'ny taona 1840 dia nisy fahatanterahan'ny faminania iray hafa mahatalanjona izay nampihetsi-po ny fahalianan'ny olona maro. Roa taona talohan'izany, Josiah Litch, anankiray tamin'ireo mpitory filazantsara lehibe indrindra ny fiavian'i Kristy fanindroany, dia namoaka fanazavana momba ny Apokalypsy 9, izay naminany ny fianjeran'ny Fanjakana Ottomanina. Araka ny kajikajiny, io hery io dia tokony ho rava... amin'ny 11 Aogositra 1840, fotoana izay azo antenaina hahatapahan'ny fahefana Ottomanina ao Constantinople. Ary mino aho fa ho hita marina izany.”

“Tamin'ilay fotoana voatondro indrindra, i Torkia, tamin'ny alalan'ny ambasadaorony, dia nanaiky ny fiarovana'ireo hery mpiara-dia tany Eoropa, ka dia nametraka ny tenany teo ambanin'ny fifehezan'ireo firenena kristiana. Io zava-nitranga io dia nanatanteraka marina tokoa ilay faminania. Rehefa fantatra izany, dia maro be no resy lahatra ny amin'ny fahamarinan'ireo foto-kevitra ny fandikana faminania noraisin'i Miller sy ireo namany, ary hery manosika mahagaga no nomena ny hetsika momba ny fiavian'i Kristy. Lehilahy manam-pahaizana sy manana toerana no niombona tamin'i Miller, na tamin'ny fitoriana na tamin'ny famoahana an-tsoratra ny heviny, ary hatramin'ny 1840 ka hatramin'ny 1844 dia niely haingana ny asa.” The Great Controversy, 334, 335.

Ny anjely voalohany dia tonga nanambara ny fanokafana ny fitsarana tamin'ny 1798, nefa ny hafatra dia niorina teo ambonin'ny maha-marina ny famantarana nataon'i William Miller fa ny andro iray ao amin'ny faminania'ny Baiboly dia maneho taona iray. Io fitsipika io dia nohamarinina “tamin'ny 11 Aogositra, 1840,” ary nomen-kery ny hafatra voalohany. Rehefa tsy tanteraka ny faminania momba ny fiverenan'i Kristy tamin'ny taona ara-Baiboly 1843, izay niitatra hatramin'ny taona 1844, dia tonga ny anjely faharoa ao amin'ny Apokalypsy tonto faha-efatra ambin'ny folo. Rehefa tsy tanteraka ny faminania tamin'ny lohataonan'ny 1844, dia nolavin'ny fiangonana protestanta ny fitsipika'i Miller momba ny andro iray ho taona iray, ka tonga zanakavavin'i Babylona izy ireo. Taorian'izany dia nomen-kery izany hafatra izany tamin'ny fahavaratra ny 1844, rehefa niray tamin'ny hafatra ny Antso Amin'ny Mamatonalina. Rehefa tanteraka ny hafatra ny Antso Amin'ny Mamatonalina tamin'ny 22 Oktobra, 1844, dia tonga ny anjely fahatelo niaraka tamin'ny hafany.

Noho ny tsy fankatoavan'ny Advantisma Laodiseana tamin'ny 1863 dia voatendry hamerina ny tantaran'ny fivahinianan'i Isiraely fahiny tany an-efitra ny olon'Andriamanitra. Ny fanomezana-pahefana ny hafatra fahatelo dia hiandry hatramin'ny 11 Septambra 2001. Samy tonga eo amin'ny tantara ny hafatra telo tsirairay avy, ary aorian'izany dia omena hery.

Jehoiakima sy Kyrosy dia maneho ny fanomezana hery ny anjely voalohany, fa tsy ny fahatongavan'ny. Na dia Jehoiakima aza no voalohany tamin'ireo mpanjaka telo farany tao Joda, ary na dia izy aza no misolo tena ny hafatra ny anjely voalohany, ny toetra ara-paminania asehony, ary asehony'i Kyrosy koa, dia manaporofa fa izy roa tonta dia tandindon'ny fanomezana hery ny anjely voalohany, fa tsy tandindon'ny fahatongavan'ny anjely voalohany. Ny fahatongavan'ny hafatra voalohany, eo amin'ny tantaran'i Jehoiakima, dia i Manase, ilay voalohany tamin'ireo

mpanjaka fito farany tao Joda.

Mpanjaka fito no nialoha lalana ny fandravana tanteraka sy farany an'i Jerosalema. Ireo mpanjaka fito ireo dia maneho tantara mivoatra miandalana, tahaka ilay tantara izay nanehoany mialoha nanomboka tamin'ny 1798 ka hatramin'ny 1844. Tonga tamin'ny 1798 ny anjely voalohany, ary tonga tamin'ny 22 Oktobra 1844 ny anjely fahatelo. Ny tantaran'ny 1798 ka hatramin'ny 1844 dia ny tantaran'ny anjely voalohany sy faharoa. Ny tantaran'ny anjely fahatelo dia nanomboka tamin'ny 1844. Rehefa ambaran'i Rahavavy White ny hevitra ara-tandindona momba ireo kotrokorana fito ao amin'ny toko faha-folo amin'ny Apokalypsy, dia lazainy fa ireo kotrokorana fito ireo dia maneho ny tantaran'ny anjely voalohany sy faharoa, fa tsy ny anjely fahatelo.

“Ny fahazavana manokana nomena an'i Jaona, izay naseho tao amin'ireo kotro-baratra fito, dia famaritana mialoha ireo toe-javatra izay hiseho eo ambanin'ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Ny tantaran'ireo kotrokorana fito ao amin'ny Apokalypsy toko faha-folo dia manasongadina ny tantaran'ny fanomezam-pahefana ny anjely voalohany tamin'ny 11 Aogositra 1840 ka hatramin'ny fahadisoam-panantenana lehibe tamin'ny 22 Oktobra 1844; kanefa, na dia izany aza, dia ahitana ny tantara manontolon'ny anjely voalohany sy faharoa. Ny fampiharana ankapoben'ireo kotrokorana fito dia ny hoe maneho ny vanim-potoana nanomboka tamin'ny 1798 ka hatramin'ny 22 Oktobra 1844 izy ireo. Ny tantaran'ny fahatongavan'ny anjely voalohany nanomboka tamin'ny 1798 ka hatramin'ny fahadisoam-panantenana lehibe dia ny tantaran'ny anjely voalohany sy faharoa, ary aseho ara-paminaniana ho kotrokorana fito izany. Ireo kotrokorana fito koa dia nanehoana tandindona tamin'ireo mpanjakan'ny Joda fito farany. Ny telo farany tamin'ireo mpanjaka ireo dia tsy hoe mpanjaka mifandimby ihany no asehony, fa miaraka kosa izy telo dia tandindona iray ahitana voalohany sy afovoany ary farany.

Ao amin'ny tantaran'ny anjely telo, ny hafatra voalohany dia nomen-kery tamin'ny 11 Aogositra 1840, ary samy tandindon'io zava-nitranga io na Jehoiakima na Kyrosy.

Hojerentsika hatrany ao amin'ny lahatsoratra manaraka ireo fahamarinana tena manan-danja indrindra ireo.

“Ny fahitsiana hentitra dia tokony hohenoan'ny mpianatra rehetra sarobidy. Ny saina rehetra dia tokony hitodika amin'ny Tenin'Andriamanitra izay efa naseho, amin'ny fitandremam-panahy feno fanajana. Hazavana sy fahasoavana no homena ireo izay mankatò an'Andriamanitra tahaka izany. Hahita zava-mahagaga ao amin'ny lalàny izy. Fahamarinana lehibe, izay efa nandry tsy noheverina sy tsy hita hatramin'ny andron'ny Pentekosta, no hamirapiratra avy amin'ny Tenin'Andriamanitra amin'ny fahadiovany tena izy. Ho an'ireo izay tena tia an'Andriamanitra dia hasehon'ny Fanahy Masina ny fahamarinana izay efa levona tao an-tsaina, ary hasehony koa ny fahamarinana izay tena vaovao mihitsy. Ireo izay mihinana ny nofon'ny Zanak'Andriamanitra sy misotro ny ràny dia hamoaka avy ao amin'ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy fahamarinana izay avy amin'ny tsindrimandrin'ny Fanahy Masina. Hampihetsika hery izay tsy azo tsindriana izy ireo. Hisokatra ny molotry ny ankizy hilaza ny zava-miafina izay nafenina tsy ho hitan'ny sain'ny olona. Ny Tompo dia nifidy ny zavatra

adala amin'izao tontolo izao mba hampahamenatra ny hendry, ary ny zavatra malemy amin'izao tontolo izao mba hampahamenatra ny mahery.”

“Tsy tokony hoentina ao amin'ny sekolintsika ny Baiboly mba hampidirina eo anelanelan'ny tsy finoana. Ny Baiboly no tsy maintsy hatao fototra sy votoatin'ny fanabeazana. Marina fa mahalala bebe kokoa ny Tenin'Andriamanitra velona isika ankehitriny noho izay fantatsika fahiny, nefa mbola betsaka lavitra no tokony hianarana. Tokony hampiasaina ho Tenin'Andriamanitra velona izy, ary heverina ho voalohany sy farany ary tsara indrindra amin'ny zavatra rehetra. Amin'izay no hiseho ny fitomboana ara-panahy marina. Ny mpianatra dia hampivelatra toetra ara-pivavahana salama, satria mihinana ny nofon'ny Zanak'Andriamanitra sy misotro ny ràny izy. Fa raha tsy tandremana sy kolokolina, dia mihasiswa ny fahasalaman'ny fanahy. Mijanona ao amin'ny lalan'ny mazava. Halalino ny Baiboly. Izay manompo an'Andriamanitra amin'ny fahatokiana dia hotahina. Izay tsy mamela asa mahatoky na iray aza ho tsy valiana dia hanome satroboninahitra ny asa rehetra amin'ny tsy fivadihana sy ny fahitsiana amin'ny famantarana manokana ny fitiavany sy ny fankasitrahany.” Review and Herald, 17 Aogositra 1897.